

Prageli Ujság

Noviszád, 1938 május 27, péntek

Urednik - Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

19. évfolyam 143. szám

A szudétanémetek Danzig mintájára akarnak berendezkedni

Henlein 5 miniszteri tárcát követel - Dr. Hodzsa helyzete szilárd - Amerika semleges marad - A párizsi és londoni csehszlovák követ Prágában

Az angol diplomácia nagy sikerként egyre enyhül a német-csehszlovák háboru veszélye s egyre több kilátás van a békés megoldásra, bár ennek még sok súlyos akadály áll útjában. Prágában szakadafanul folynak a tárgyalások, a kormány valamennyi kisebbségi vezér véleményét meghallgatja a nemzetiségi statutum kérdésében; ezek a tárgyalások azonban a kulisszák mögött folynak s így a csehszlovák közvélemény teljesen tájékozatlanul várja a további fejleményeket.

ÖNKORMÁNYZAT DANZIG MINTAJÁRA

A Havas-ügynökség jelenti Berlnből: Német politikai körökben úgy látják a helyzetet, hogy a szudétanémetek mindenekelőtt önkormányzatot kérnek Danzig szabadváros mintájára anélkül, hogy formálisan a Birodalomhoz csatlakoznának. Ezzel az önkormányzattal a szudétanémet vidék teljesen a nemzetiszocialista képviselők fennhatósága alá kerül. A »Berliner Börsenzeitung« ehhez a kívánsághoz hozzáfűzi, hogy a németek tulajdonképpen nem követelnék mást, mint amit Nagybritannia már régebben megadott Dél-Afrikának, Írországnak és Kanadának.

A Havas-iroda másik berlini jelentése szerint Henlein követi Hitlerék tanácsát s azon fog iparkodni, hogy a demokráta csehszlovák alkotmányból minél többet kihuzzon a maga javára s pártja számarányának megfelelő képviselést, legalábbis öt miniszteri tárcát kapjon a központi csehszlovák kormányban. Henlein, úgy látszik, taktikát változtat, felhagy a nyílt harccal, hogy kikérülje a nemzetközi bonyodalmakat, amelyek a múlt hét végén már véresen fenyegettek.

NEM INGOTT MEG HODZSA HELYZETE

A csehszlovák távirati iroda jelenti: Néhány külföldi lap az utóbbi időben olyan híreket terjeszt, mintha Csehszlovákiában rendszer-változás készülne s dr. Hodzsa miniszterelnök helyzete megingott volna. Ezek a hírek légből kapottak és minden alapot nélkülöznek. Ugyanez a hírforrás jelenti, hogy Hodzsa június 12-én újból kihallgatáson fogadja Henlein szudétanémet vezért.

DR. BENES SZÜLETÉSNAPIJA

Holnap ünneplik meg hivatalosan dr. Benes csehszlovák köztársasági elnök 54. születésnapját. Az előkészületek során szerdán nagy ifjúsági gyűlést tartottak Prágában s ezen maga a köztársasági elnök is felszólalt. Beszédében arra buzdította az ifjúságot, hogy »mindig csak azt keresse, ami összeköt és ne azt, ami eltávolít.«

A POZSONYI KÖZSÉGI VÁLASZTÁSOK

A prágai lapok szerint a kormánykoalíció pártjai a soronlevő községi választásokba együttes listával mennek. A »Lidove Noviny« arról értesül, hogy Pozsonyban az eddig ellenzéki csehszlovák néppárt is fegyverbarátságot kötött a kormánypártokkal a községi választások idejére.

KRAMARZ HALALÁNAK ÉVFORDULÓJA

A csehszlovák lapok tegnapi számaikban nagy cikkekben emlékeznek meg Karel Kramarzról, a csehszlovák függetlenség nagy harcosáról, aki egy évvel ezelőtt halt meg. Kramarzot, mint ismeretes, a háboru alatt az osztrák kormány letartóztatta és a bíróság halálra ítélte, de később kegyelmet kapott. A békekötés után Kramarz lett az újonnan alakult csehszlovák állam első miniszterel-

nöke. Tegnap a prágai orosz temp'omban gyászmisét tartottak Kramarz emlékére.

A LONDONI ÉS PARIZSI KÖVET PRÁGÁBAN

A csütörtöki nap legfontosabb diplomáciai eseménye az volt, hogy Ossusky, Csehszlovákia párizsi követe és Jan Masaryk londoni követe Prágába utaztak, hogy Benes elnöknek, Hodzsa miniszterelnöknek és Krofta külügyminiszternek beszámoljanak a francia, illetve angol álláspontrol.

»MÉG TRAGIKUSABB ÓRAK IS JÖHETNEK«

Prágából jelenti a Havas-iroda: Rudolf Beran, a csehszlovák köztársasági agrárpárt elnöke tegnap megtartott beszédében többek között ezeket mondta: »El kell készülnünk arra, hogy még tragikusabb órák is jöhetnek, mint amilyeneket most élünk át. Nem hiszszük, hogy ma-holnap katonai összetűzésre kerülhet sor, de résen kell lennünk, hogy elháríthassunk minden támadást, amely a Köztársaság ellen irányul.«

AMERIKA SEMLEGES MARAD

A Stefani-iroda jelenti Washingtonból: A külügyminisztérium erősen cáfolja azt a hrt, hogy Franciaország hivatalosan kérte volna az Egyesült Államok közre-

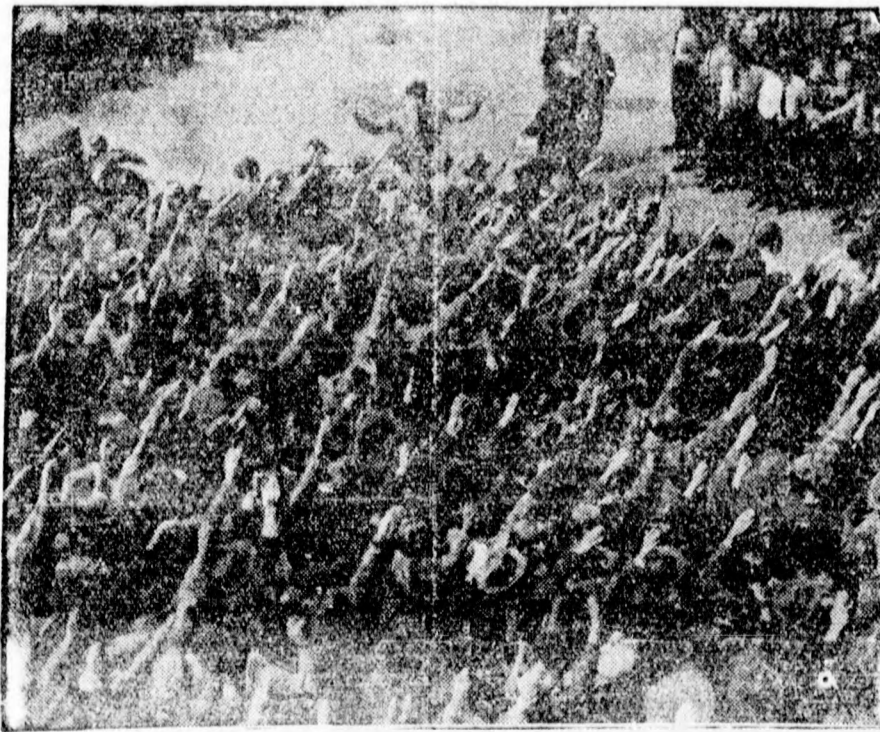
működését a csehszlovák-német vi-szály elintézésében. Mindössze annyi igaz, hogy a francia illetékes körök az USA párizsi nagykövete előtt annak a reményüknek adtak kifejezést, hogy az Egyesült Államok Angliával és Franciaországgal közösen fognak nyomást gyakorolni Németországra. Az amerikai kormány azonban továbbra is kitart eddigi politikájá, a teljes semlegesség mellett.

A VÖLKISCHER BEOBACHTER UJABB INTELME

A Deutsches Nachrichtenbureau szerint a Völkischer Beobachter tegnapi számában »Ujabb figyelmeztetés« című cikkében ezeket írja: Csehszlovákia továbbra is kihívóan viselkedik. Mig az egész német-csehszlovák határ mentén egyetlen német katona vagy garnizon sincs, addig a csehszlovák csapatok napról-napra néhány méterre közelítik meg a Birodalom határát. A Havas-iroda - folytatja a Völkischer Beobachter - újra megismétli a német csapatmozdulatokról szóló alaptalan híret. Ha a szudétanémetek, a német határőrség és a berlini hivatalos körök is annyira elvesztették volna a fejüket és kötelességérzetüket, mint az európai béke szabadalmazott órei, akkor már régen nyílt harc tört volna ki. A feszültség nem enyhült, a veszély nem múlt el. Ideje volna, ha Anglia megfigyelőket küldene a szudétanémet vidékre, hogy meggyőződjenek a helyzet komolyságáról.

HENLEIN FELTÜNET KELTŐ NYILATKOZATA A DAILY MAIL-BEN

Henlein hosszabb nyilatkozatot adott Ward Price-nek, a londoni Daily Mail munkatársának. Ebben a nyilatkozatában hangoztatja, hogy a csehszlovák kormánynak el kell mennie a legnagyobb engedékenység határáig, mert ellenkező esetben a szudétanémet kérdést csak úgy lehet megoldani, hogy a Németbirodalomhoz csatolják azokat a csehszlovák területeket, melyeken németül beszélnek. A megoldást őszig meg kell találni, mert a csehszlovák kérdés egész Közép-Európa helyzetét zavarossá teszi. Ha ez az állapot folytatódik, kitör a háboru s az olyan rettenetes lesz, hogy a túlélő európaiak elmehetnek majd Afrikába banánt szedni. En most a legnagyobb erőfeszítéseket teszem ennek a kérdésnek megoldására. A szudétanémetek nevében lojális együttműködést ajánlok fel a cseheknek a teljes önkormányzat alapján azokon a vidékeken, amelyekben a német faj többségben van. Ha ezt az ajánlatomat a prágai kormány elveti, más uton kell majd járnunk s magunknak kell fenntartanunk a jogot, hogy a sorsunk felett népszavazással döntsünk.«

A szudétanémetek üdvözlik vezérüket, Henlein Konrádot

Százezer ember fölött, az Eucharisztikus Kongresszus oltárának tor

— Színes képek a világhongresszus ünnepélyes megnyit

Budapest, május.

Szerdán délelőtt viaszosan volt a helyzet. Kerek huszonnégy órája zuhogott már az eső, hűvös északnyugati szél fújt és úgy látszott, a borulás hetekig nem fog véget érni. Még a legderültebb emberek is belátták, hogy hiu minden reménykedés, az őszi esőzés, a szakadatlan, szüntelen zuhogás délutánra már nem fog megszűnni. A déli lapok rövid hírből azt jelentették, hogy a kongresszus rendezőse az illetékesekkel tanácskozik, vajjon mit cselekedjenek, az Iparcsarnokban tartás-e még a kongresszust, vagy több helyre próbálják elosztani a hatalmas tömeget s hangszórókkal közvetítsék a világhongresszus ünnepélyes megnyitását hozzájuk. Délután fél kettőkor még zuhogott az eső, mindenki biztosra vette, hogy a Hősök tere tervelt ünnepélyes megnyitás ha esetleg nem is marad el, de a százezeres tömeg helyett jó esetben csak tizezeres esernyős sokaság fog megjelenni.

És délután két óraker csoda történt. Hevesebb északi szélrohamok jöttek és szakadozni kezdtek a felhők. Először csak egy kis darabka kék égbolt jelent meg, aztán ez a kis kék folt egyre növekedett. Fél háromkor már kisütött a nap. Három óraker már ragyogó napsütés volt. A hegyek még ködben usztak, de negyedóra múlva a hegycsúcsok is előtűntek...

És akkor...

Akkor egyszerre megváltozott a pesti ucca képe.

A zarándokok százezeres tömegei, amelyek kedden egész nap és szerdán délelőtt szakadó esőben érkeztek Pestre és szinte eltűntek az uccákról, szállásaikra vonulva vissza, egyszerre előzönlítették az uccákat. Fél négykor derűs napsütésben már szárazak voltak az uccák, ünneplő tömegek hömpölyögtek a Rákóczi-úton, az Andrassy-úton és a mellékutakon a Városliget felé s mikor az Aréna-utra értek, az embersorok patakjai és folyói folyamán dagadtak s ezek a folyók egyszerre négy oldalról árasztották el a Hősök terét.

Igy történt, megtörtént. Délután négy óraker ott álltam a négy emelet magas főoltár előtt és a többi újságíróval együtt nem győztem a szememet dörzsölni: tiszta kék égboltzat kacagott fölöttünk, igaz, hogy északról heves szélrohamok tépdesték a lobogók százait, igaz, hogy jól esett a tavaszi felöltő, de tiszta volt az égbolt s megszűnt a zuhogás. A térre pedig szünet nélkül ömlött az emberek sokasága.

Negyed ötkor felmentem az oltár mellett álló jobboldali toronyba, hogy onnan a magasból nézzek körül a térségen. A rádió részére rendezték be ezt a tornyot, innen lehetett átmenni a három emelet magaságú oltárhoz s még feljebb, majdnem a milleniumi emlékmű tejjének magasságában sorakoztak egymás mellett a rádióbemondók fülkéi. Innen a szédületes magasságból irányították a gyülekezős rendjét, a lengyel, a belga, holland és francia rádiók bemondói is innen nézték a hatalmas tömeget s innen közvetítették az ünnepséget hallgatóinkhoz.

Valóban fenséges látvány volt innen a magasból végignézni a hatalmas térségen. Jobboldalra tőlünk a Szépművészeti Múzeum előtt volt a kormányzó tribün s itt gyülekeztek a kormány tagjai és az országos méltóságok. A jobb és baloldali hatalmas, több emelet magasságú tribünök zsufolva emberekkel, az Andrassy-ut felől, az Aréna-ut és a Városliget felől egyre hömpölyögnek az emberek tizezei. Hátunk mögött a városligeti tó betonozott medencéjén szintén beláthatatlan tömeg hullámozik, ide vezénylik főleg a magyar vidékekről érkező zarándokokat. A milleniumi emlékmű oszlopa alatt árvalányhajas, lobogó gatyás magyar parasztok gyülekeznek. Végig, ameddig csak a szem el lát, hullámozó, mozgó hatalmas tömeg, amelyben fekete folyamok usznak, pontosan a helyük felé.

Mesteri és tökéletes ez a rendezés, halk morajlás van odalenn a hatalmas térségen, a százezeres tömeg fennakadás és zavar nélkül, pontosan helyezkedik el.

Közben a hangszóró már foglalkoztatja is a tömeget, először magyarul, azután lengyelül, horvátul, szlovákul, franciául, angolul harssannak fel a hangszórók.

Pontosan fél öt óraker harsonák szólalnak meg, a százezeres tömeg feláll a helyéről s arra néz, ahol a katonaság dísz-százada áll. Most érkezik az ünnepség színhelyére a kormányzó, a következő pillanatban fel is zendülnek a Himnusz hangjai. A kormányzó neje kíséretében érkezik, fogadja a katonaság tisztelgését, majd kíséretével a kormányzó diszhelyre vonul. Megszólalnak a harangok és kezdetét veszi az ünnepség.

A Mezőgazdasági Múzeum felől most vonul fel a papság. Először a kispapok jönnek négyes sorokban, a szerzetesek, azután az alsó papság karingben, majd a dignitáriusok. Egyre változatosabb, egyre színesebb a kép, míg végre feltűnnek a bibornokok és

a pápai legátus magas, tisztelget parancsoló alakja.

Kerek fél óráig tartott a papság felvonulása, öt óra van, amikor az oltár három emeletnyi magasságában az érsekek, biborosok helyet foglalnak. Az oltártól balra külön trónuson a pápai legátus, jobbra, szintén külön helyen Heylen Tamás namuri érsek, az eucharisztikus világhongresszusok állandó bizottságának elnöke.

Csodálatosan szép, elragadó kép. Az emelvény, jobb és baloldalán most helyet foglalnak a dignitáriusok és a papok. Az európai papok fehér karingeinek végtelen sorában kissé különösen hat az a nyolc fekete pap, akik Afrikából jöttek, közöttük

egy-két egészen néger típus.

A kongresszus közönsége őket bámulja meg legerősebben, ők a kongresszus exotikumai.

Odafenn, négy emeletnyi magasságban, a harsogó északi szélben nem lehet épen kényelmes és kellemes dolog ülni. A hatalmas szélvihár el is tépte a főoltár egyik arany bojtját a helyéről, ez a bojt persze fából van s legalább fél méter hosz-

szu, hátborzongató lenne, ha a szél helyéről. De sem ténik. Meszlényi latinul felolvassa a után Serédi Jusztinián hercegprímás beszél. A szél tépdesi a palástját, a hangszórók a kezében levő papiros csörgését is közvetítik néha és a hercegprímás bizony többször is a fővegéhez nyul, nehogy a szél lesodorja a fejről. Azután Hóman Bálint beszél, érces, tiszta hangon, majd Heylen Tamás ősz feje tünik fel a hangszóró előtt a szédületes

Minden baj nélkül érkeztek meg Budapestre a noviszádi zarándokok

— A Reggeli Újság kiküldött munkatársától —

A budapesti Eucharisztikus Világhongresszusra Noviszádról indított különvonat 580 utasával minden baj nélkül érkezett meg Budapestre. A különvonat simán, menetrendszerinti időben indult Noviszádról és érkezett meg a magyar fővárosba. Az utat a magyar határig a bucsuztatás, a határtól pedig a fogadás feledhetetlen nagyszerűségében tették meg a résztvevők, úgy a Putnik személyzete, mint a hivatalos közegek mindent megtettek, hogy az ut minél kellemesebb legyen. Délelőtt pontosan fél tizenkettőkor hagyta el a vonat a magyar határt. Többen a fesszen tisztelgő magyar bakát, mások az eget kémlélték. Az embert dícséret, az eget zokszó érte, mivel olyan zord fellegek tornyosultak fölének s a szél is olyan hidegen, baljósan füttyült, hogy mindenre gondoltunk, csak szép pesti napokra nem. Mire a vonat beérkezett a Józsefvárosi pályaudvarra, szerencsére felragyogott a nap is, az elvesztettnek hitt. A jókedv fokozódott ezzel, azonban a kijáratnál érte csak el tőfokát,

ott ugyanis mintegy 1000—1500 jugszláviai várt már bennünket és úgy üdvözölt, mintha máris pesti bennszülöttek lettek volna.

Többen nagyképűen ciceroneknek ajánlkoztak, szerencsére erre nem mutatkozott szükség, az előzőkeny pestiek és az idegenforgalmi Iroda személyzete, valamint a hozzátartozók csakhamar az Eucharisztikus Kongresszus megnyitó ünnepélyének színhelyére kalauzoltak bennünket.

A HŐSÜK TERÉN

Ahogy közeledtünk a Hősök terehez, úgy csitult el a láрма. Már maga a látvány, ami elénk tárult, megbabonázott bennünket: emberrengő, áthatolhatatlan, a hit és a megilletődés áhitatában imádkozott.

Száz és százezer ember és mindenik ajkán Isten, Krisztus,

az egyik könyörgő, a másik háladó, de Hozzá szól. Őt szólítja itt minden ember. Lehet, hogy Krisztus ezerkilencszázharmincnyolc év óta nem volt a földön, de hogy ezekben a percekben itt járt Budapesten, az oly igaz, mint a Hit, amely százezer embert megszállt itt ma mindörökké. Ennek bizonyossága nemcsak a pusztító, gondgyötört zselléren, hivatalnokon, uron és szolgán látszott,

magasban. Lelkesen beszél, szavait a meggyőződés hatja át. Mikor alakja feltűnik, a százezeres tömeg hosszasán tapsol.

Végül a pápai legátus áll fel szónoklásra. A bemondó szerint francia beszédet tart s annál nagyobb a meglepetés, amikor magyarul kezd meg a beszédét. Kicsit idegenes a kiejtése, de magyarul hangzanak el a szavai s minden egyes mondatát meg-megújuló taps kíséri.

Egész kerek beszédet mondott el magyarul s csak azután tért át franciára.

S miközben a kongresszusi himnusz felhangzik, a hatalmas tömeg szélei már indulni kezdenek. A csoda megtörtént; kiderült az ég és rendben megkezdődhetett az Eucharisztikus Világhongresszus.

Csuka Zoltán

hanem Krisztus hitének itteni zsellérein, hivatalnokain és urain is, akik az isteni magasztosság e percekben épügy borultak le a Mindenható előtt, mint a kínaiak csoportja itt mellettünk, akik irgalmat jöttek könyörögni pogány Buddhát hívő, japán puskatüzben pusztuló testvéreik részére. A kispapok, plébánosok, esperesek és egyéb papi tisztet betöltő lelkipásztorok ugyanugy tisztelték Istent, mint Budapest bibornok vendégei: Pacelli Jenő pápai legátus, biboros-államtitkár, Verdier János bibornok, párisi érsek, Kawaski Sándor bibornok, varsói érsek, Fossati bibornok, Turin érseke, Gomay bibornok, toledói érsek, Spanyolország primása, Van Roey bibornok-érsek, Belgium primása, Papponi Ignác bibornok, antiochiai sziv patriárka, Kaspar bibornok, prágai hercegérsek, Hlond bibornok, Lengyelország primása, Hinsley bibornok, westminsteri érsek, Ascalesi bibornok, nápolyi érsek, Copello bibornok, Gerlier bibornok, lyoni érsek, Gallia primása, buenosairesi érsek, vagy Serédi Jusztinián bibornok, esztergomi érsek.

Az idő mult, a városban több ezer helyen adott vissza minden szót a hangszóró, lassan végetért a megnyitó szertartása,

de az áhitat megmaradt.

A budapesti éj fényeinek pikáns színorgiái a régi varázssal kezdtek lobogni, de valahogy elveszítették magukból a frivoltságot. Ezen az estén minden hirdette, hogy a százezerrel szaporodott Budapestnek még egyszerannyi lakosa megtisztultan, Krisztussal a lelkeben térhet nyugovóra.

Ben Ly

ÜNNEPI EBÉD A VÁRPALOTÁBAN

Horthy Miklós kormányzó és felesége szerdán este ünnepi ebédet adott a Várpalotában Pacelli biboros-államtitkár, pápai legátus tisztelére. Horthy Miklós pohárköszöntőjében hangsúlyozta, hogy a magyar nép mindig hálatelt szívvvel gondolt Szent Péter utódaira, akik a magyar nemzetnek küzdelmes multjában és nehéz óráiban már sok szolgálatot tettek. Ebben az érzésben, amely a magyar népet a Vatikánhoz fűzi, a magyar jövő egyik legbiztosabb zálogát látja. Pacelli pápai legátus válaszában nagy elismeréssel szolt a lovagias és vitéz

magyar népről, amely századokon át annyi vért ontott a közös keresztény civilizáció védelmében. A pohárköszöntők után a katonai zenekar a pápai himnuszt játszotta, amelyet a megjelent előkelőségek állva hallgattak végig.

**ELSŐ SZENTÁLDÓZÁS
A HŐSÖK TERÉN**

Az Eucharisztikus Világkongresszus második napjának nyitánya az az ünnepi nagymise volt, amelyet Jean Verdier bitoros, Páris érseke tartott a Hősök terén. A szentmise keretében számos budapesti és magyarországi iskolásgyermek részvett az első szentáldozásban. A nagymisét, amelyet hangszórókon közvetítettek, a Hősök terén és környező utvonalaiban százezer ember hallgatta végig.

**Százéves a Királyi Gárda
lovassága**

A Királyi Gárda lovassága most ünnepelte fennállásának 100. évfordulóját s a nagyszabású jubiláris ünnepségen megjelent maga Öfensége II. Petár király, Öfensége Pávle régensherceg és dr. Sztójadinovics Milán miniszterelnök-külföldügyi miniszter kíséretében. Öfensége Pávle régensherceg beszédében többek között ezt mondta: »Az ilyen hadsereggel, amilyen a miénk, senkitől sem kell félnünk.«

**Bucsuzik a beográdi
magyar követ**

Öfensége Pávle régensherceg szerdán bucsukihallgatáson fogadta lovag Alth Waldemárt, Magyarország beográdi követét. A régensherceg ez alkalommal átnyújtotta a magyar követnek a Szent Száva-rend elsőosztályú érdemkeresztjét.

**Zászlószentelést és tűzoltóversenyt rendez
a kupuszini Önkéntes
Tűzoltó Testület**

A kupuszini Önkéntes Tűzoltó Testület pünkösd első napján, június 5-én zászlószentelést és tűzoltóversenyt rendez ünnepélyes külsőségekkel. Az ünnepség védnöke Rájics Szvetiszlav bán és dr. Mátics Milán, a noviszádi Tűzoltótestület elnöke. Az ünnepségek már szombaton, 4-én megkezdődnek, az alábbi sorrendben:

Szombat, június 4-én: Vendégek fogadása és elszállásolása. Este 9 órakor sorakozó a tűzoltó otthonban és lampionos menet Kiss Istvánné zászlóanyához. Utána tűzijáték a kis erdőben, majd ismerkedési est Herrnhutter Imre vendéglőjében.

Vasárnap, június 5-én: Reggel 4 órakor zenés ébresztő. Reggel 8 óráig a vendégek fogadása a vasútállomáson. 8.30 órakor indulás Kiss Istvánné zászlóanyához a zászlóért. 9.30 órakor ünnepi istentisztelet a tűzoltók és meghívott vendégek részére. 11.30 órakor zászlószentelés, utána a zászlószegkek beverése. 12 órakor az összes tűzoltócsapatok díszfelvonulása a beszentelt új zászló előtt, utána a csapatok bevonulása a közös ebédhez. 1.30 órakor ünnepi bankett Herrnhutter Imre vendéglőjében. 14 órakor az összes csapatok kivonulása a versenyterre. 15 órakor a tűzoltó versenyek kezdete, ezek után a tűzoltózenekarok versenye. 20 órakor eredménykihirdetés és a díjak kiosztása. Utána több vendéglőben táncvigalom reggelig.

A hirdetés. S. 181 sz. I. III. 1937 alatt lajstromozva.

**Három világrész érdeklődik
két kecskeméti magyar feltaláló
fontos szabadalmi iránt**

(Kecskemét, május.) — A gyümölcséről, uborkájáról, barackpálinkájáról nevezetes Kecskemét pár nap óta ismét a külföld érdeklődésének középpontjába került. A »híres város« ezuttal nem a pálinkájának és gyümölcsének köszönheti a nagy érdeklődést, hanem annak

a három nagy karrier előtt álló kecskeméti feltalálóknak,

akiknek híre rövid néhány nap alatt Amerikába és Afrikába is eljutott.

Egy héttel ezelőtt ifjú Zaborecky Ferenc gépészmérnök, malomtulajdonos ismertette nagy feltűnést keltett legújabb találmányát: hogyan lehet teljesen üzemköltségmentesen szén-savat előállítani fagáz-generátoros motor füstgázából, most meg Juhász Gábor és Sánta Andor gépészmérnök találmányairól beszélnek legendákat az egész környéken.

Nincs nap, hogy hol Amerikából, hol Dél-Afrikából, vagy Európa valamelyik országából ne érkezne hivatalos levél

Kecskemétre a feltalálóknak, találmányuk ügyében.

A városban már megszokták az új nevezetességeket, a feltalálókat, egészen természetesnek veszik a piac környékén, mikor irántuk érdeklődünk. A földszintes, alacsony kis házban a két feltaláló éppen egy francia levél fölött vitáznak, szabadalmi rajzok között, mikor felkeressük őket. Az asztal egyik sarkában furcsa alakú készülék kattog, később kiderül, hogy kézi-erővel hajtható

cigarettaöltő automata,

Sánta egyik régebbi találmánya, percenként 30 cigaretta-tölt meg.

Juhász Gábor, az egyik feltaláló, az ötletek szállítója, 40 év körüli, őszhajú, tipikus alföldi magyar. Négy polgárit végzett, 75 százalékos hadirokkant. Volt a vasutnál, azután cukorgyári műszaki tisztviselő lett.

Sánta Andor, az ötletek technikai kivitelezője, 30 év körüli fiatalember, okleveles gépészmérnök, ipariskolai tanár.

Nehezen indul a beszélgetés a találmányokról. A két feltaláló nagyon rezerváltan viselkedik, miután az egyik találmány, amely után különösen érdeklődnek a külföldről, még nincs szabadalmaztatva.

— Nehéz a dologról beszélni, —

mondja Sánta — miután nem akarom kitenni magunkat annak, hogy az ötletünket valaki eltulajdonítsa. Erről ugyanis már sajnalatos tapasztalataim vannak.

A VONAT MEGÁLL

— A vasuti szabadalom, amelyet már szabadalmaztattunk, egy automatikus vonatmegállító

találmány, amely kiküszöböli a mozdonyvezető esetleges figyelmetlenségéből bekövetkező tömegszerencsétlenségeket. Ha a mozdonyvezető figyelmét bármi okból kikerüli a tilosra állított szemafor, a mozdonyra szerelt készülék bizonyos távolságon belül automatikusan megállítja a vonatot.

— Eziránt a készülék iránt — szól közbe Juhász Gábor — eddig

az amerikai Egyesült Államok, a délafrikai Unió, a belga államvasutak, két francia vasutársaság, a német birodalmi vasutak, a jugoszláv államvasutak és a Szovjet

érdeklődött. Valamennyien azt írták, hogy a dolog nagyon érdekli őket, küldjük el nekik a szabadalmi leírást. A Szovjet, hogy első-ségét biztosítsa, a két találmányért kizárólagossági jog mellett

150.000 dollárt is felajánlott.

A francia vasutak azt kérték, hogy egyrészt jelentsük be a francia szabadalmat is, másrészt pedig produkáljunk egy irást, hogy a magyar állam találmányunkra nem reflektál.

**JELADÁS
AZ ÓCEÁN FENEKÉRŐL**

— A másik találmány — folytatta Sánta — különösen a tengeri hatalmakat érdekli. Egy készüléket találtunk fel ugyanis, amely automatikusan

jelzi, ha a készülékkel felszerelt hajó vagy óceánrepülőgép süllyed.

A készülék nemcsak azt jelzi, hogy a hajó vagy repülőgép elmerült a tengerben, hanem azt is jelzi, hogy

a tenger mely pontján süllyedt el és hogy hány méter mélységben fekszik.

— Mikor ennek a találmányunknak híre járt, pár napon belül a világ minden részéből érdeklődtek utána. Elsőnek az amerikai haditengerészet jelentkezett, azután az angol admirális, majd a bécsi ja-

pán követség, a Szovjet és az olaszok. Az angolok levelükben kérték, hogy a legnagyobb diszkréció mellett közöljük velük a találmányunk a lényegét és egyben arajánlatot is kértek tőlünk. Kérték, hogy külön nevezzük meg azt az összeget, amit abban az esetben kérünk, ha az egész találmányt kizárólagosan nekik adjuk el és kérték, hogy írjuk meg azt az összeget, amit akkor kérünk, ha a találmányt azért másnak is felajánljuk.

— Már meg is irtuk a választ, — szól közbe Juhász Gábor. — Az első esetben 45.000 fontot, a másik esetben 15.000 fontot kértünk a szabadalomért.

Hogy a feltalálók állításait alá támasszák, egymás után kerülnek elő a fiókokból a különböző iratok. Angol, francia, német, olasz, szerb, cirilbetűs orosz levelek kerülnek elő, mindegyikben érdeklődnek a találmány iránt és kizárólagossági jogot kérnek az egyes államok.

— Az orosz ajánlattal egyáltalán nem foglalkoztunk — mondják —, szeretnők, ha elsősorban Magyarország szerezhetné meg ezt a találmányt,

amennyiben ez nem megy, úgy legszívesebben Angliának vagy Amerikának adnók el.

Lehet, hogy a közeljövőben mind a ketten

az angol admirális vendégeiként kiutazunk Angliába,

személyes tárgyalásra.

A kis földszintes kecskeméti házban nagy reménnyel várják a feltalálók az »Eredményt«, de addig sem ülnek tétlenül, mert már készül a legeslegújabb találmány,

a könnyű repülőgépmotor,

amelynek hatásfoka állítólag majd nem kétszerese lesz a mostaninak és mint a feltalálók mondják, »valósággal forradalmasítani fogja az egész aviatikát.«

Rusznayk Iván

**Áradások a Muraközben
és a Szerémségben**

A négynapos esőzés következtében a Mura és Dráva folyók tegnap több helyen kiöntöttek. A Mura 1500 holdnyi bevetett területet árasztott el, ezenkívül Poturje és Murszko Szrediste községekben okozott igen nagy kárt, amelyet egymillió dinárra becsülnék. Az áradás miatt 120 olasz zarándok, akik autóbusszon igyekeztek Budapestre az Eucharisztikus Világkongresszusra, kénytelenek Csakovecen vesztegelni. Ugyancsak kisebb-nagyobb árvizeket jelentenek a Szerémségből, Boszniából és Szlovéniából; a legtöbb helyen katonaságot vezényeltek ki a lakosság megmentésére.

**40 német repülőgép
Zemunban**

Vasárnap, május 29-én, 40 német repülőgépből álló repülőraj érkezik Zemunba a nemzetközi repülőkiállítás megtekintésére. A német vendégek június elsejéig maradnak Beogradban s közben korszorut helyeznek el Oplenácon és az Avalán, az Ismeretlen Katona sírján.

A SZERKESZTŐ ASZTALÁROL

AZ ANGOL POSTA elhatározta, hogy a jelzést, mely a telefon foglalt voltát közli, emberi hanggal helyettesíti. Női hang fogja jelenteni: mással beszél. A telefonos kisasszonyok között egy különösen széphanagut keresnek, ennek a szavait fogják megörökíteni és mechanikai úton sokszorosítani.

A PÁRISI irodalmi világban nagyon híressé vált Francis de Miomandre Sėti nevű szelíd kaméleonja. Sėti színváltozással fejezi ki érzelmeit. Ha bosszus, feketére, ha jókedvű, rózsaszínűre változik. Egyéni izlése szerint itéli meg a festményeket is. Egy múlt század végi romantikus festmény láttára egészen elfeketedett, egy Tintoretto-képet azonban rózsaszínűen üdvözölt.

BLONDEL római francia ügyvivő diplomáciai tehetsége mellett nyakkendőiről is híres. Naponta többször is váltani szokta nagyon díszkrét, egyszerű, de igen változatos árnyalatu nyakkendőit.

A nyakkendőt — jelentette ki nemrég Blondel — nemcsak a ruhához, hanem az időhöz, a helyhez s a kilátásban lévő megbeszélések jellegéhez is alkalmazni kell...

AZ ANGOL KIRÁLYI PÁR Párisba érkezésének napján valóságos rózsalugassá változik az egész Avenue de l'Opéra. A sugárut díszítéséhez hetvennyolcezer rózsát használnak fel.

Ez a rózsaudvözet, — mondta a fogadtatás egyik rendezője — meggyőződésünk szerint egyedül méltó a két nagy dámahoz, a háziasszonyhoz és a vendéghez: Párishoz és Anglia királynéjához.

A KINAIK a santungi fronton aratott győzelmeik után hálaadó istentiszteleteket rendeztek Kuan Ju, a hadisten tiszteletére. Kuan Ju mint halandó a földön élt a második században, egy Sanszi tartománybeli kispap fia volt, nagyhadvezér lett s legragyogóbb győzelmeit éppen Szantung vidékén aratta. A kínai hadistenről érdekes legenda járja. Sok nagyszerű haditett után elesett a csatában. Az ellenséges katonák levágták a fejét és a győztes tábornok elé vitték. Ez indította, hogy a hős hadvezért teljes katonai tisztelettel temessék el. De Kuan Ju törzsét már nem tudták megtalálni a csatatéren, hanem aranytörzset készítettek és ezt temették el a fejével. Kuan Ju katonái azonban megtalálták vezérik holttestét, öket meg aranyfejet készítettek és ezzel együtt temették el. Halála után nem sokkal istenné avatták Kuan Jut és mint hadisten, helyet kapott Kina békés isteneinek csarnokában.

AZ AMERIKAI MISS JEAN COLWELL szép fiatal szőke leányokból békeligát alakított, amelyet »szőke brigádnak« nevezett el. Miss Colwell szerint a liga tagjai háboru esetén ki fognak menni az első vonalba; remélik, hogy az ellenségnek nem lesz szíve megölni őket s így megakadályozhatják a háboru folytatását.

A spanyol nemzetiek előnyomulása a terueli szakaszon

A spanyol harcéri helyzetet a nemzetiek lassu előnyomulása jellemzi a terueli szakaszon. Tegnapi repülők jelentek meg Alicante felett s több bombát dobtak le a városra. A bombázásnak 240 halott és közel 1000 sebesült áldozata van. A »Radio Nacional« jelentése szerint a nemzetiek az utolsó 3 nap alatt 14 köztársasági repülőket lőttek le és 26 tankot tettek tönkre. A Havas-iroda arról ad hírt, hogy a nemzetiek elsüllyesztették a Torphol nevű angol hajót, amely 2.000 tonna gabonát

akart Valenciába szállítani. A Stefani-iroda jelentése szerint a francia baloldali politikusok körében mozgalom indult meg azzal a céllal, hogy a francia nemzeti bank adja vissza a katalán kormányának azt az 5.600 millió aranyfrankot, amelyet a spanyol kormány még 1931-ben hejyezett letétbe. A bank vezetősége azonban azon az állásponton van, hogy ez a pénz az összes spanyoloké s csak akkor adhatja vissza, amikor a polgárháboru befejezése után tudni lehet már, ki az ur Spanyolországban.

Ma tart közgyűlést Szubofica város vezelősege

Hatvanhat ügy szerepel a közgyűlés napirendjén

Ivkovics Ivandékics Iván szubotici városelnök ma reggel kilenc órára hívta össze a városi képviselőtestület közgyűlését. A közgyűlés tárgysorozatán hatvanhat pont szerepel, amelyek közül több általános érdekű. Előreláthatólag a közgyűlésen élesebben bírálni fogják a régebbi városi gazdálkodást, mert több olyan nyugdíjmegállapítási ügy kerül tárgyalásra, amelyekben az államtanács döntött a város kárára és amelyek folytán igen lényeges összeget kell a városnak elmaradt nyugdíj címen folyósítani. Ilyen többek között dr. Biró Károly volt polgármester nyugdíjazási ügye. Dr. Biró Károly közel tizenöt éven át állott a város élén. Szubotica fejlesztése ugyiszólva az ő nevéhez fűződik, mégis

minden nyugdíj nélkül bocsájtották el állásából.

Dr. Biró Károlynak közel husz-

éves visszamenőleges nyugdíjigóságát van.

Hasonlóképpen többszáz ezer dináros jelentékeny összeget ítél meg az államtanács Gulyás György volt városi adófőnök özvegyének, illetőleg családjának. A város régi vezetőségének mulasztásából nyugdíj jár dr. Ognyanov Szevtozár volt városi főügyésznek, valamint ugyancsak államtanácsi döntés alapján újra kell megállapítani a nyugdíjat özvegy Ozsgvánénak, valamint Polyakovic Pájó rendőrvezetőnek.

A közgyűlés fogja betölteni a Városi Takarékszövetkezeti tagságait, határoz Medákovic Dusan volt rendőrkapitány visszatarított fizetésének kiutalására vonatkozó kérelme felett. Illetőségi kérelmekben dönt, a városi közkórház belgyógyász-főorvosi és két asszisztens orvosi állásainak betöltése felett, továbbá magánosok kérvényeiben határoz.

Háziasszony a levegőben

A legújabb légi foglalkozás a légi stewardess

Budapest, május.

Azok az utasok, akik történetesen hétfő, szerda, vagy pénteki napon utaznak el az új közforgalmi repülőtérről, érdekes jelenetnek lehetnek tanúi az amszterdami-jávai repülőjárat érkezésénél. Amikor a hatalmas gép landol, elsőnek egy rendszerint feltűnően csinos, fiatal, elegáns, kék egyenruhás hölgy száll ki, aki a repülőtéren parancsnokságával elintézi a szükséges formasságokat, majd a rendelkezésére álló rövid idő alatt az utasokat látja el. Ez a formaruhás csinos fiatal hölgy az ugynevezett

légi stewardess.

Néhány évvel ezelőtt még kissé regényes foglalkozásnak számított repülőgépen stewardess szolgálatot teljesíteni, manapság azonban a legújabb és legdivatósabb életpálya fiatal nők számára.

A nagy kereskedelmi és utasforgalmat lebonyolító államokban az utolsó időben igen nagy sikerrel alkalmazták a stewardesseket. Amerika, Anglia, Franciaország, Hollandia, Belgium, sőt újabb Németország is bevezette a hosszabb járatoknál a stewardess intézményét. Maga a szó — stewardess — valójában pincért jelent, de ebben az értelemben egészen másról van szó.

A repülőgép stewardesse afféle utimarsall, vagy a levegő háziasszonya.

MIT KELL TUDNI A STEWARDESSNEK?

Az amerikai légi járatok vezetői tapasztalták először, hogy az utasok szíves örömet vesznek a csinos fiatal stewardess szolgálatait a fásztó utazás alatt. Érdekes, hogy a stewardessnek nemcsak a férfiak, hanem elsősorban a nők körében voltak sikerei. Később tömegesen érkeztek kérelmek a légi járatok igazgatóságaihoz és ezekben arra kérték a vezetőséget, hogy a jövőben állandóan alkalmazzanak nőket utimarsallként.

A stewardess főfeladata abban merül ki, hogy

az utasok számára otthonossá tegye a repülőgép utasfülkéjét.

E tekintetben meglepően ügyes fogásokkal dolgoznak. Az utas, alig hogy belép a gép fülkéjébe, a stewardess máris nevén szólítja és odavezeti a számára kijelölt helyre. Ha a kabin oldalához kis virágtartályok vannak erősítve, akkor a stewardess feltétlenül gondoskodik virágról is. A stewardess megtudja az utas címét, később állandó levelezésben marad vele és nem mulaszt el egyetlen alkalmat sem, hogy

karácsonykor, vagy újévkor jókívánásait fejezze ki, a levegőben természetesen futólag megemlítve, hogy a szobanforgó társaság járatal

a leggyorsabbak és legkényelmesebbek.

A stewardess szolgálata nem könnyű. Eltekintve attól, hogy az esetleg több napig tartó légi utazás meglehetősen fárasztó és az utazás tartama alatt teljesen egyedül teljesít szolgálatot, sohasem szabad fáradtnak, kedvetlennek mutatkozni az utasok előtt. Szívélyesnek kell lennie, de mindamellett tartózkodónak. Megjelenésében és egész magatartásában optimizmust kell árasztania. Mindent tudnia kell, ami a levegő utasait érdekelheti. Ha a magasból kis városka körvonalai bontakoznak ki, a stewardess megmondja a város nevét. Megfelel arra a kérdésre is, hogy a gép mennyi idő alatt jut ki a ködtengerből, amelyben már félórát vergődik. Amellett állandóan szemmel kell tartani az utasokat és

óvni mindenféle apró »balesettől«, amelyek csak ebben a speciális helyzetben adódhatnak.

A SZOLGÁLAT NEHÉZSÉGEI

Az apróbb balesetek sorozatából legérdekesebb a töltőtoll. Minthogy ezek a hosszabb légi járatokon igen sok üzletember utazik, gyakran felhasználják az utazás idejét munkára, jegyzeteket, kalkulációkat készítenek. Há azonban több ezer méter magasságban a töltőtoll kupakját lecsavarják,

a tinta úgy szökell elő belőle, mint szökőkút árja.

A nyomás ugyanis a levegő ritkasága folytán igen csekély, míg a töltőtoll belsejében normális légnyomás viszonyok vannak. A fröcskölő töltőtoll már nem egy utas ruháját tette tönkre.

A stewardess mindenre tud valami orvosságot. A hosszú légi utazás még a legegztettebb szervezetet is alapos próbára teszi és ilyenkor a stewardess kézi gyógyszertárában mindig akad valami »csodaszerszám«, ami enyhülést hoz. Mondanunk sem kell, hogy többnyire ártalmatlan porokból van szó, hiszen a levegő tengeribetegsége ellen semmiféle komoly orvosság nincs, de a sápadó és gyengélkedő utasok egy kis önszusztertióval egy ártatlan ópiumkeverékes portól is »jobban érzik magukat«.

A légi társaságok rendes tanfolyamokat szerveznek újabb stewardessek számára. A tanfolyam két hónapig tart és meglehetősen nagy igényeket támaszt a jelölttel szemben. A megnyerő külsőn kívül szükséges elsősorban

kifogástalan szervezet, több nyelv tudása és szívélyes módor.

A hollandusok bizonyos tapasztalatok alapján például igen ötletes módon vizsgáztatják le a jelölteket. Az összes jelentkezőket meghívják egy bankettre, ahol jókölsejű fiatal urak is jelen vannak, a pezsgő pedig bőségesen folyik. A stewardess-jelölt rövidesen rózsaszínben kezdi látni a világot. Sejtelve sincs arról, hogy a társaságban lévő elegáns urak az igazgatóság megbízottai, akik másnap jelentést tesznek a jelölt modoráról és viselkedéséről.

Az ember jellemét spicces állapotban lehet legjobban megismerni.

A stewardess kitűnően fizetik, azonkívül a társaság igen magas összegre biztosítja életét. Ilyen körülmények között nem csoda, ha számuk egyre növekszik. Ma már körülbelül ezerre tehető a légi stewardessek száma. Egy foglalkozás, ami csakugyan a mai modern nőtipusnak való...

HIREK

MAGYAR SZÜLŐK!
MAGYAR ISKOLÁBA IRASSATOK
GYERMEKEITEKET!

— A REGGELI UJSÁG mai száma a tegnapi Áldozócsütörtök ünnepe miatt nyolc oldal terjedelemben jelent meg.

— IDŐJÁRÁS. Jugoszlávia északi és keleti részén felhős, esős idő volt, a többi részeken kissé derült. A hőmérséklet az ország északi felében csökkent. A legalacsonyabb hőmérséklet (1 fok) Plevljén volt, a legmagasabb (23 fok) Szpliben.

Időjóslás: Hideg éjszaka után derült reggel várható, a hegy vidékeken némi köddel. Nappal felhős lesz az ég, futó záporokkal.

— Ügyvédi hír. Gausz Ferenc ügyvédi irodáját és lakását áthelyezte Mileticeva u. 55. szám alá. (Volt Kenyér ucca.)

— A kulai református egyházközség ünnepe. A kulai ref. egyházközség bensőséges egyházi ünnepet ült vasárnap. — Az ünnepi istentisztelet után Gachal János lelkész elvégezte a konfirmációt, majd utána az újonnan megválasztott presbitereket eskettette meg. Az egyházi ünnepség után évi tanácsülés volt, amelyen az egyházközség évi költségvetését beszélték meg és fogadták el. Nagy vita folyt a lelkészi állás betöltése körül, ami az általános pap hiány következtében egyelőre még nem valósítható meg.

— Beszüntették a hídvámszedést a szentai tiszai hídon. Szentáról jelentik: Az új pénzügyi törvény értelmében a szentai tiszai vashíd a bánáság tulajdonába megy át. Szentá városa eddig rendes vámot szedett a hídon való átjárásért, mivel azonban a bánáság nem fog vámot szedni, a szentai városi előjáróság a tegnapi napon beszüntette a vámszedést.

— Halálozás. Bezdánból jelentik: Kollár Ferenc ismert nagykereskedő felesége, szül. Maertz Katalin 65 éves korában elhunyt. Temetése szerdán folyt le nagy részvét mellett.

— Képkiallítás Sztáranakizsán. Beszédi Ilonka és Bicskei Péter topolai festőművészek pünkösdi két napján a sztáranakizsai népkerti Vigadóban tárlatot rendeznek, amelyen Gergely Boriska is szerepelni fog kisplasztikai műveivel. A kiállítást, amely évek óta az elő Sztáranakizsán, nagy érdeklődés előzi meg.

— Néha már a Chlorodont fogpép egyszerű használata után is a fogak szép fehérré lesznek, rendszeres reggeli és esti használat mellett pedig mindig ilyenek maradnak. A Chlorodont fogpépnek hatalmas tisztító ereje van anélkül, hogy legkevésbé megsértené a fogzománcot.

— Adai hírek. Bugarszki Todor noviszádi pénzügyigazgató folyó ügyek elintézésére Adára érkezett.

— Az Eucharisztikus Világkongresszusra Adáról ötvenötön utaztak Budapestre. — Az iskolásgyermekek első áldozása pünkösdi vasárnapján lesz.

Ez az igazi kifartó szerelem...

Harold Norwich tizenhat éves volt, amidőn megkérte tizenöt éves szerelme, Ellen Hatfield kezét. Négy év múlva, mint boldog jegyespár készültek esküvőre Agency városkában (Missouri állam). A templom küszöbén vették a gyászhirot, hogy a vőlegény nagybátyja meghalt, mire elhalasztották a lakodalmat. Egy év múlva ismét esküvőre indultak, de ezt a menyasszony bátyjának halála miatt kellett elhalasztani.

Ez 1909-ben történt. 1910-től 1917-ig minden tavasszal egy-egy családtag halála akadályozta meg az ismétlen kitűzött lakodalom megtartását: 1918-ban a vőlegény katonának vonult be; 1919-ben ismét egy rokon halt meg; 1920-ban a menyasszony megbetegedett; 1920-tól 1927-ig minden évben ottár elé próbáltak menni, de ismét váratlan gyász esetek jöttek közbe; 1925-ben a menyasszony anyja két órával az esküvő előtt hunyt el, majd fivére halt meg. Azóta évenként megismételték az esküvői kísérleteket. Végre most 34 évi mátkaság után — miután jóformán az egész család kihalt, — sikerült megtartani az esküvőt. A vőlegény közben 50 éves lett, a menyasszony 49 éves.

Repülőszerelem Romániában

Bukarestből jelentik: Szerdán délután Ploesti közelében lezuhant egy repülőgép, amelyben a pilótán kívül még Enescu tábornok ült. A repülőgép mindkét utasa szénné égett.

— Bérnyomás. Vasárnap bensőséges ünnepségek keretében 730 kulai gyermeket bérmált meg Budánovics Lajos püspök, akit nagy szeretettel várt Kula katolikus polgársága. A püspök a bérmálás mezejénél után nagyszámú kulai hívő kíséretében Crvenkára utazott az ottani bérmálás megajtására.

— Baranyai hírek. A vadászövetség előterjesztést tett a báni hivatalnak, hogy függessze fel a batina, dárdai, szombori és apatinai járásokra a nagyvad vadászatára kiadott tilalmat. — A száj- és körömfájás annyira enyhült, hogy a batinai járás területén valószínűleg rövidesen megszüntetik a zárlatot. — A bán Miklós Mladen gajicsi jegyzőt községi biztosnak nevezte ki.

— Visszahelyezték állásába a horgosi jegyzőt. Mint ismeretes, pár hónappal ezelőtt fegyelmi eljárás indult Rakics Dusan horgosi főjegyző ellen, melynek tartalmára a báni hivatal a főjegyzőt állásától felfüggesztette. A fegyelmi vizsgálat azonban úgy taláta, hogy a Rákics Dusan ellen felhozott vádak alaptalanok. A felsőbb hatóság utasítására Putnik Emil szentai főszolgabíró jelenlétében Rákics főjegyzőt szerdán újból átvette hivatalát.

□ Elmarad a vasárnapi novivrbázi vásár. Miután a kulai járás területén. Kucurán is észleltek száj- és körömfájás megbetegedéseket, a május 29-iki novivrbázi állat- és kirakodó vásár megtartását betiltotta a hatóság.

A MEXIKÓI OLAJPROBLÉMA

Az államgépnek megkenéséhez Szüksége volt a kormánynak olajra. Ezért az angol s yankee vállalatok Dus olajtelepeit lefoglalta. Mexikó népét ennél kevesebb is Már forradalom karjaiba üzte, Az olajkérdés munkátlanná tette, S ez olaj volt a forradalmi tüze. Mexikó földjén annyi az olaj, Mint a homokszem tengerfövényen, De olajföldjén türelemolaj S a béke olajja nem terem.

FANYAR TÓBIÁS

»A FÉRFIAKNAK rendszerint ragyogó ötleteik vannak, azonban, amikor kivitelezésre kerül a sor, erre a munkára már képtelenek, ez már az asszonyok dolga, — mondotta Mrs. M. D. Law, az Encyclopaedia Britannica évkönyv kiadója. Mrs. Law 180 világhírű tudóssal állt összeköttetésben — ezek mind férfiak, a hivatali munkát negyvenöt személy végzi, ebből harminchét nő és csak nyolc férfi. Mert az irodai munkára a nőket sokkal alkalmassabbnak találja a férfi munkaerőnél. A News Chronicle-nek adott nyilatkozatában Mrs. M. D. Law kijelentette, hogy régi megfigyelései szerint a házasság nemcsak, hogy nem árt a női munkaerőnek, de feltétlenül előnyösen hat a nő munkakedvére, munkájának lendületére. Általában megállapítja, hogy ha ötletekben nem is olyan gazdagok a nők, mint a férfiak, munkájukban sokkal megbízhatóbbak.

— Néhány héttel ezelőtt megirtuk azt a tüzesetet, amely a Futaki ut 39. számú ház hátsó udvarában pusztított. Örömmel értesülünk most, hogy a tűz által tönkrement ipartelepek gyors tempóban rendbehozták üzemüket és már teljes erővel dolgoznak. Különösen említést érdemel itt Tóth Gyula lakatos üzeme. Tóthot érte ez alkalommal a legérzékenyebb károsodás, mert üzeme nem volt biztosítva. Most, hogy saját erejéből újból berendezkedett, lakatos üzemét modern gépekkel egészítette ki és különösen lakatos tömegáruk készítésére rendezkedett be a legtekélyesebb módon. Tóth Gyula üzeme megérdemli, hogy a szakkörök legmelegebb érdeklődését váltsa ki.

— Felakasztotta magát egy szubotikai cipészegéd. Csütörtökön reggel délelőtt tíz óra tájban jelentették a rendőrségnek, hogy Bubori József huszonöt éves szubotikai cipészegéd Napnyugati szőlőkben levő lakásának padlásán felakasztotta magát. Az életunt cipészegéd reggel rendes időben ment a műhelyébe, de rövidesen visszatért a lakására és elkövette végzetes tettet. Bubori József a nyomozás adatai szerint valószínűleg gyógyíthatatlan betegsége miatt szánta rá magát a halálra.

— A beográdi uccai támadás a bíróság előtt. Megírta a Reggeli Ujság, hogy az elmúlt éjszaka a beográdi Zorina-uccában ismeretlen tettesek megtámadtak két védtelen nőt, akik közül az egyik súlyos, a másik életveszélyes sérüléseket szenvedett. A nyomozás eredménye alapján a támadók Vaszilije Laski, Bora Popovics tanár és Bogdan Janyics voltak. Kihallgatásuk tegnap délelőtt kezdődött meg a beográdi kerületi bíróságon.

Juniusi vizsgák a szentá gimnáziumban

A szentai gimnáziumban a juniusi vizsgákat a következő sorrendben tartják:

Junius 4. Negyedikes magántanulók írásbeli vizsgája.

Junius 7. Negyedikes magántanulók szóbeli vizsgája.

Junius 9 és 10. Negyedikesek javító vizsgája.

Junius 1. Írásbeli magán- és osztályvizsgák I., II., III. osztályu tanulók részére.

Junius 3. Szóbeli magán- és osztályvizsgák az I. osztályu tanulók részére.

Junius 3 és 4. Szóbeli magán- és osztályvizsgák a II. osztályu tanulók részére.

Junius 3, 4 és 7. Szóbeli magán- és osztályvizsgák a III. osztályu tanulók részére.

Junius 17 és 18. A kisérlettségi írásbeli vizsgái rendes és magántanulók részére.

Junius 20, 21, 22 és 23. A kisérlettségi szóbeli vizsgái rendes és magántanulók részére.

Junius 24 és 25. Felvételi vizsgák a gimnázium I. osztályába.

A vizsgák minden reggel 7 órakor kezdődnek.

— Fördörhaujdonságok megérkeztek, siessen mielőbb választani. Fischer J. és fia, Noviszád.

— Közegészségi okok miatt kell bejelenteni a pallicsi kiadó lakásokat. A báni hivatal, mint ismeretes, elrendelte, hogy a pallicsi ház- és villatulajdonosok kötelesek bejelenteni a bérbeadó szobalakásokat és azokat bizottság vizsgálja felül. A rendelet szerint megbüntetik azt a villatulajdonost, aki a bejelentési kötelezettségnek nem tesz eleget. A pallicsi lakosok félreértik a rendeletet, mivel az nem a villatulajdonosok ellen irányul, hanem a furdóhelyekre vonatkozó törvényes rendelkezések végrehajtását jelenti. Azzal a céllal, hogy kizárólag közegészségi szempontból megfelelő lakásokat adhassanak bérbe a gyógyfürdőknél. A bizottság munkája teljesen díjtalan azok számára, akik a bejelentést idejekorán eszközölték, azoknak pedig, akik megkészték és ezentul jelentik be a kiadó szobákat, csupán a bizottság kiszállási díját kell viselniük.

— Dunabánsági halászati tanácsadó bizottság. A Dunabánság tegnap határozatot adott ki, hogy megalapítja a bánási halászati tanácsadó bizottságot. A bizottság tagjai a bánáság földmívelési osztályának vezetője Orlics Milán és a halászati referens Langhoffer Károly mellett még a következők: a halászati szervezetek részéről: Zsákics Gyorgye Titel, Csebulár Alfréd Noviszád, Markovics Bránko Gardinovei, Gyetvai Péter Csurog, Brand Ignác és Zimmer Anton Apatin. A tanácsadó bizottságot rövidesen összehívják, mert ki kell dolgozni a dunabánsági halászati szabályrendeletet. A bizottság tagjai közé kinevezték még a kereskedelmi, ipar, és mezőgazdasági kamarák kiküldöttein kívül a nagy halászvállalatok megbízottait is. A bizottságnak összesen 14 tagja van.

EGY MONTREALI FIZIKATANAR diákjainak jelenlétében egy kis léggömböt megtöltött hidrogéngázzal, ráírta nevét és címét és a levegőbe eresztette. Néhány hét múlva levelet kapott Singaporeból, „egy öreg kínaitól”, aki tudatta, hogy a léggömböt elfogta. A tanár nagyon büszke volt az esetre mindaddig, míg ki nem derült, hogy az „öreg kínai” levelet egyik tanítványa hamisította, elküldte Singaporeba egy fiúnak, akivel levelezett és megkérte, hogy ott adja postára a tanár címére.

— Kevés amerikai turista jön az idén Európába. Az Európa felé irányuló amerikai idegenforgalom az idén jelentékenyen csökkent. A washingtoni külügyi hivatal utlevélosztályába az elmúlt négy hónapban 40.820 utlevélkérelem érkezett, azaz 25 százalékkal kevesebb, mint 1937 hasonló időszakában. Az utasforgalom csökkenésének fő oka egyrészt az Egyesült Államokban újból súlyosbodó gazdasági pangás, másrészt az európai fejlemények okozta általános bizonytalanság.

— Kártyavetésért 15 napi elzárás. Kuláról jelentik: Jovanovic Perszida sztárvibrázi cigányaszszonvt a kulai járásbíró 15 napi elzárásra ítélte, mert kártyavetés és igazmondás fejében 1250 dinár értékű élelmiszert és pénzt csalt ki Puskás Paulina kucurai asszonytól.

— Nagynémetország lakosainak felekezeti megoszlása. Berlinből jelentik: Az egyházi lap tudósító most közöl első ízben számadatokat Nagynémetország lakosainak felekezeti megoszlásáról. Ausztria beolvasása következtében a németországi katolikusok száma 21 millióról kerekén 27 millióra emelkedett. Az evangélikus egyházhoz tartozó németek száma 41 millió. A katolikus főpapság a két ország egyesülése után két érsekkel és négy püspökkel gyarapodott. Nagynémetországban jelenleg nyolc katolikus érsek és huszonkét katolikus püspök van.

— Szörnyfogó Rt. Donald John Munro kapitány, gallowayi lakos, részvénytársaságot alapított a lochnessi szörnyeteg elfogására. Az egypengő névértékű részvények a kibocsátás napján elkelték. A vállalat a legújabbrendszerű tudományos eszközöket, hangfelfogó, irányjelző- és buvárkészülékeket fogja felhasználni a világhírű szörny elfogásához. A szörnyet tudvalevően öt év óta minden nyáron kutatták a lochnessi tenger-szemben a környékbeli »szavahi-hető szemtanuk.«

— Székrekedésnél és emésztési zavaroknál igyunk reggel éhgyomor-ra egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet Registr. od Minisztarsztva szoc. pol. i Nar. Zdr S. br. 85 od 154. 25 V.

— Majomháború Gibraltárban. Londonból jelentik: Gibraltár szikláit véres majomháború festette pirosra »Wilfred«, az Északafrikából hozott hatalmas himmajom, megtámadta a bennszülött vezérmajmot és Gibraltár többi maimai szintén beavatkoztak a harcba. A negyven percig tartó elkeseredett küzdelemben Wilfred olyan súlyosan megsebesült, hogy egy angol tiszt kénytelen volt irgalomból agyonlőni. A gibraltári majomsorda jelenleg kilenc darabból áll. Fenntartásához régi angol katonababona fűződik, amely szerint Gibraltár addig marad az angolok birtokában, amíg majmok lesznek a gibraltári sziklákon.

A WILMINGTONI NEW HANOVER HIGH SCHOOL tornáinapélyén négy tornászfiú hirtelen elájult. A következő pillanatokban a közönség soraiban hatvenhárom leány ájult el. A külföldi esetnek dr. William Marston híres amerikai pszichológus a következő magyarázatát adja:

— Tömegszuggesztió esete ez. A lányok, akik a fiúk tornamutatóit figyelték, érzelmileg azonosították magukat a fiukkal.

Fizessen elő a Reggeli Újságra

— TOPOLAI HIREK. Papics Blagoje kir. végrehajtót, akit 1938 május hó 25-én állásából felmentettek, az igazságügyminiszter állásába újra visszahelyezte. Papics megjelent Lavirac Koszta vezetőjárásbíró előtt és átvette hivatalának vezetését. — A Pátria ma-lom mintegy 30 munkása sztrájkba lépett és béremelést követel. A munkások és a munkaadók között az egyezkedés megindult és kilátás van rá, hogy minden hatóság beavatkozása nélkül sikerül a békés megegyezés. — A karkaturi telepesek, serdülő leányaik és fiatal asszonyok részére háztartás-tanból tanfolyamot tartottak és ennek záróvizsgálója, kiállításával egybekötve f. hó 24-én volt. — A sertészárlat az áraknál nagyban érezteti hatását. A zárlat előtt a jó szállításra való malacért 9 dináron felül fizettek, most a legjobb malaccal sem lehet elérni 7 dinárnál többet. A kiszállítás teljesen szünetel, csak belföldi szállítás és helyi szükséglet fogyasztja a nagy állományt.

HARMINKÉT ANGOL NŐI SZERVEZET készíti elő a nagy női demonstrációt, mely a kormány és a közvélemény elé fogja terjeszteni az angol nők követeléseit. E követelések között szerepel az, hogy nőket is alkalmazzanak diplomáciai és konzuli szolgálatra, hogy a férjes nők férjétől függetlenül állampolgársága lehessen s hogy a nők általában minden közhivatali állást betölthessenek.

— Repülő amazonraj látogat el Amerikából a Balkánra. Newyorkból jelentik, hogy az amerikai Boeing-repülőgépgyár Törökországnak számos legújabb rendszerű bombavető repülőgépet szállít. A gépeket Gükcsen Sadiha kisasszony, repülőhadnagy, a világ egyetlen női repülőtisztje próbálta ki. Gükcsen hadnagy most az egyik bombavető repülő amazonraj élén körrepülésre indul. Meglátogatják az összes balkáni fővárosokat, ahol repülő-mutatványokat végeznek, hogy népszerűsítsék a repülést a balkáni nők körében. Gükcsen hadnagy aztén részt vesz a török szárazföldi, tengeri és légi haderők közös hadgyakorlatain is, amelyeket a Márvány-tengeren rendeznek.

A LONDONI Paddington városrésztanácsa megtiltotta, hogy a városi házakban macskákat tartsanak. A tanács ülésén élénk »miau! miau!« kiáltásokkal fogadták a határozatot, a karzatról több nő pedig így kiáltott le a terem-be: »Gyalázat!«

— »KULCS-KENŐ BÉR-ANYÁK« VI. György király utasította új főudvarmesterét, Lord Clarendont, hogy irtsa ki könyörtelenül azt az udvari körökben újabban felburjánzott ama visszaélést, amelyet úgy hívnak, hogy »megkenni a Buckingham-palota kapujának kulcsát«. Elszegényedett főrangú hölgyek jelentékeny összegekért vállalkoznak arra, hogy gazdag, de társadalmi összeköttetésekkel nem bíró fiatal hölgyek számára meghívót szerezzenek udvari bálókra, vagy fogadtató-sokra, hogy ott védenek az uralkodópárnak a szokásos szertartásos módon bemutassák, ami megnyitja a törekvő ifjú hölgyek előtt a zárkóztatott angol társadalmi köröket. Állítólag egyes ilyen társadalmi »bér-anyák« még laphirdetések útján is ajánlgatják szolgálataikat és bizonyos újjgazdag családok nyíltan dicsekszenek a magas összegekkel, amelyekkel megvásárolták maguknak a belépést a Buckingham-palotába. Egyes hírnevüket féltő főrangú pártfogók díjazásukat nem készpénzben, hanem értékes ékszerekben szokták kikötni. Ugy tudják, hogy a főudvarmesteri hivatal törölni fogja az udvarképes személyiségek lajstromából mindazokat, kik udvari bemutatásokért bárminő ellenértéket kaptak vagy adtak.

MEGLEPŐ UJ JELSZÓT adtak ki a párizsi divatdiktátorok 1938-ra. »Légy önmagad!« — ez a jelszó. És azt jelenti, hogy nem az arcot és az alakot kell a ruhához alkalmazni, hanem fordítva. Erre meglesz a lehetőség, mert az új divat igen sok változattal szolgál.

AZ EMBER NÉGY ÉLETKORA:
Egy angol a tudást azzal [sokszorozta] Az ember életét négy korba [osztotta] Az ifjuságról ő nem mondott csak [lennyit:]
„— Azt hiszi mindent tud, pedig [nem tud semmit].
Egyes noviszádi lányok hova [jutnak, Csak kilenc évesek és már mindent [tudnak.

SANYARU VENDEL

A kínai lunghai vasut mentén folyó ütközet térképe A nyilak a japán előnyomulás irányát mutatják

Színház-Film
— * —
Nagyszabású zongorahangverseny Szubotícán

Hack Irén, Schmidt László és Buzás János együttes hangversenye

Krombholz Károly zongoraművész nemrég megtartott nagyszerű növendékhangversenyén többek között három tehetséges zongorista vonta magára a figyelmet: Hack Irén, Schmidt László és Buzás János, akik olyan pompás teljesítményt nyújtottak, hogy művészi játékuk — az akkor szintén közreműködő Kunschabó Ferenc produkciójával együtt — komoly művészhangverseny névőjára emelték a növendékmatinét.

Krombholznak, a nagyszerű zongoraművész-pedagógusnak ez a három tehetséges növendéke

vasárnap, 29-én együttes hangverseny keretében lép a nyilvánosság elé,

olyan választékos, minden kényes igényt kielégítő műsorral, amely dicséretére válna egy beérkezett művésznak is. A műsor, amelyen — nagyon helyesen — nem az állandóan hallható, elcsépejt művek, hanem a kevéssé ismert zongoraszerzemények szerepelnek, D' Albertnek, kora egyik legnagyobb zongoraművésznének kétrészes szerzeményével kezdődik: a »Sarabande et Toccate«-val. Buzás János adja elő, akinek műsora ezenkívül Voss bravuroz »Bourrée«-ja is szerepel. Hack Irén számai Paderewski: Legenda és Scott: »Scherzo«. Mindkét mű nagy feladatok elé állítja a zongorázót úgy technikailag, mint előadás szempontjából. Saint Saens, Raff, Field és Philipp egy-egy remekművével lép ki Schmidt László, akinek produkciójával zárul le a művészi izlésel összeállított műsor.

A nagy érdeklődéssel várt hangverseny, amelyet a Városi Színház hangversenytermében tartanak meg, délelőtt 11 órakor kezdődik.

Hatvany Lili hollywoodi feljegyzéseiből közöl érdekes intimításokat a Színházi Élet e heti új száma. Maró gunnyal festi meg a filmváros igaz arcát. Egyed Zoltán felfedezett egy új sztárjelöltet, a Színházi Élet képmé és írásban bemutatja Karády Katalint, a jövő nagy színésznőjét. A Színházi Élet új számának egyéb érdekességei: gróf Bethlen Margit beszámolója a hét premierjeiről. Bajor Gizi és Rajnay Gábor izeltöt adnak Herczeg Ferenc most készülő új színművéből, nagy fotóriportok a sportoló színésznőkről és a pesti kutyasztrókról, Turay Ida eljártása a »Nincsenek véletlenek« negyedik felvonását, Beczássy Judit revüje, Shirley Temple magyarul akar tanulni. Nagy filmrovat, 32 oldalas színes gyermeklap, Rádió Világhíradó, kézimunkamelléklet, női divat, társaság, konyha, kozmetika rovatok, érdekes cikkek, novellák, Erdős Renée »Az asszony utja« című regénye, rengeteg aktuális kép egészíti ki a Színházi Élet e heti számát. Kottamelléklet Zarah Leander slágerre »Ne álmodoz szívem tovább«, darabmelléklet Strindberg világhírű színműve: »Husvét«. A Színházi Élet ára 10 dinár, előfizetési díj negyzed évre 120 dinár. Kiadóhivatal: Budapest VII. Erzsébet körút 7.

Apróságok

A legközelebbi magyar film Török Rezső »Péntek Rézi« című regényéből készül. Vajda László rendezésében. Zenéjét dr. Sándor Jenő szerezte. A főszerepeket Turay Ida, Erdélyi Mici, Vizváry Mariska, Medgyaszay Vilma, Péger, Rajnai és Gózon játssza.

Newyorkból jelentik: Pittsburg város zeneértő közönsége negyedmilió dollár befektetéssel új szimfonikus zenekart létesített. A milliós város zenekarának élére egyhangulag Reiner Frigyes, a neves magyar karmestert választották meg igazgatónak. A magyar dirigens ezenkívül a san franciscói operaházban fog Wagner operákat vezényelni és továbbra is megmarad filadelfiai állásában. Mint ismeretes, Reiner Frigyes a filadelfiai Curtis akadémia karnagyképző intézetének tanára.

Ritka jubileumot ünnepel Yvette Guilbert, a jól ismert francia szövegíró és énekesnő. Junius 21-én a párisi Salle Pleyelben, a kultuszminiszter elnöklése alatt diszeldadás keretében tartják meg az énekesnő színpadi működésének ötvenedik évfordulóját. Ritka eset, hogy színésznőnek van bátorsága ilyen árujú jubileumot megtartani. A francia művészvilág lelkesen készül Yvette Guilbert ünneplésére.

Jan Kiepura táviratban értesítette a budapesti Operaházat Capriból, hogy gyengélkedésére való tekintettel néhány nappal elhalasztja budapesti vendéglátását. Az új dátumok: Bohémélet — június 9, hangverseny — június 11, Carmen — június 16. Az utóbbiban a címszerepet Else Brehms fogja énekelni.

Fizessen elő a Reggeli Újságra

Három évet kapott a szélhámos noviszádi futballista
— Az alszövetség hírei —

A noviszádi alszövetség igazgató tanácsa szerdán este tartotta meg szokásos heti ülését. A tanács hivatalosan is elismerte bajnoknak a Vojvodinát és feljogosította arra, hogy az alszövetség képviselőiben résztvegyen a ligaminősítő mérkőzéseken. Kimondta a tanács, hogy a Temerini SK pályáján, amelyet két héttel ezelőtt letiltottak, a büntetés lejártá után újra lehet mérkőzéseket rendezni. A bjelina Szemberia ismét kérte felvételét az alszövetségbe s a tanács a kérésnek helyt is adott azzal a kikötéssel, hogy a Szemberia a másod-

osztályú minősítő mérkőzéseken az idén még nem vehet részt. A vasárnapi szokolnap miatt Noviszádon nem szabad futballmérkőzést rendezni, a vidékre kisorsolt másodosztályú bajnoki mérkőzéseket azonban meg kell tartani. Az igazgató tanácsal egyidőben ülésezett a fegyelmi bizottság is, amely Jovanovics futballista ügyével foglalkozott. Jovanovicsnak az volt a bűne, hogy egyszerre három egyesülethez írt alá szerződést, a NAK-hoz, Vojvodinához és Isztrához s különböző összegeket is vett fel az egyesületektől. A fegyelmi bizottság Jovanovicsot háromévi játéktalálommal sújtotta.

Futball-eredmények:

NOVISZÁD: Pincérek—Pékek 3:3 (2:2). A pincérek góllait Bálint (2) és Siterli lőtték, a pékek mindhárom gólját Milosevics szerezte. A mérkőzést Klemm Frici esernyővel vezette, amire aligha volt még példa a futball történetében.

PETROVGRAD: Borac—Jugoszlávia (Jabuka) 1:1 (1:0). Az alszövetségi döntőmérkőzést kedden játszották le. Az eredmény megfelel az erőviszonyoknak. A jabukai együttes megtartotta 2 pont előnyét a bajnokságban s a Borac esélyei csökkentek.

ADA: Radnieski—noviszádi Trgovacski 2:0 (2:0), barátságos, bíró Terzin. A hazai csapat nagy fölényben volt s a Trgovacski csak kitérő kapusának köszönheti, hogy nem szenvedett súlyosabb vereséget. Góllövők: Vállai és Kóvágó, kívülük még Károlyi és Iványi tünt ki a győztes csapatból, míg a noviszádiaknál a közvetlen védelem dicsérhető.

BUKAREST: Preston North End—Román válogatott 2:2 (1:0).

MALIGYOS: JAK—Bela Zvezda 3:0, bemutató mérkőzés. A topolai csapat biztosan győzött.

Rövid sport hírek

A NAK, mint már megírtuk, vasárnap Szentán vendégszerepel. A noviszádi kékfehérek a Szentai AK ellen megerősített csapattal veszik fel a küzdelmet, játszani fog Longaver, Maták és Horváth is, akik az átigazolás miatt bajnoki mérkőzéseken még nem vehettek részt.

A BSK-pályán holnap kezdődik a Beograd—Prága—Bukarest városközi atlétikai verseny, amelyen a három főváros legjobb atlétái indulnak.

A NAK kerékpáros szakosztálya vasárnap edzést rendez, mégpedig szenior versenyzők részére Noviszád—Oplenac—Noviszád utvonalon, ifjúságiak részére Noviszádról Mladenovácra és vissza. Ugyancsak vasárnap kerékpáros kirándulást rendez a NAK, jelentkezni Robing Atlasz cégnél lehet.

Barreau francia szövetségi kapitány a futballvilágbajnokság döntőjébe az olasz és a magyar csapatot várja.

Európa válogatott ökölvívói amerikai portyjáuk során szerdán Minneapoliban versenyeztek s a városi válogatott ellen 16:0 arányu győzelmet arattak. A magyar Bondi könnyen győzött Mac Lachlany ellen.

Max Baer ökölvívó exvilágbajnok félhitter vért adott öthónapos fiának. Max Baer, a volt ökölvívó világbajnok öthónapos Max nevű fiacskája megbetegedett. Súlyos tüdőgyulladásal szállították kórházba. Az orvosok mindent megpróbáltak. Végül elhatározták, hogy

vératömlesztéssel próbálkoznak. A volt világbajnok, Max Baer felajánlotta a véré, hogy megmentsék fiát, a kis Maxot. Félhitter vért adott a kisgyerekeknek, akik megmenekültek és már jókedvűen rácsálja öklét, amellyel ezidőszent még a levegőt bokszolja.

— No jer, igyál egy pohárka bort — folytatá Verseggin, ezzel egy poharat megtöltött — igyál édes feleségem, ez keresztül megy az idegeken és nagyon jól tesz. No, miért nem iszol, hát nem akarsz?

Sasa a fejét rázta és eltolta maga elől a poharat.

Verseggin ismét egy pár falatot evett és igyekezett haragját elfojtani, majd ismét folytatta:

— Édes fiacskám, tán sértve érte magadat?

— Mindenesetre, — felelé hidegen Sasa.

— Ugyan!

— Igen, — te nagyon goromba voltál atyámmal szemben.

— Ejnye — felelte Verseggin — ne törődj az öreggel! hisz soha nem volt oly nagyon jó hozzád!

— Eléggé bánom is, hogy nem törődtem vele — felelte Sasa. — Oh, ha tudnád, hogy mily rosszul megy dolga, amióta nem vagyok mellette!

— Ez lehet — de mit kellene tenni — kérde a rendőrkapitány.

— Meg kell neki könnyitened a szolgálatát — felelé Sasa, — hogy maga dolgaival is törődhessék! Hiszen ő vete senkisémmel törődik és

senki sem gondoskodik most már arról, hogy ruhája, fehérneműje, rendben van-e?

— Jól var hát — folytatá Verseggin — gondoskodni fogok arról, hogy egy nap szolgálatban legyen, két nap pedig szabad. Bár tudom biztosan, hogy ez a többi emberek között rossz vért fog szülni, de...

— De?

— De mit nem tesz az ember a feleségeért, fejezé be Verseggin.

Sasa ezután már megengedte, hogy férje megcsókolhassa a kezét.

— Téged pedig édes galambocskám nem foglak soha többé megbántani — hízelt tovább a rendőrkapitány — oh, mi is jutott nekem az eszembe, felőled ilyen rosszat gondolni? Tudod, ez csak a pillanatnyi düh volt! No de majd minden jó lesz ezentúl!

— És hogy akarsz kiengesztelni? — kérde Sasa.

— Sohasem fogok többé goromba szavakat használni — felelé a rendőrkapitány. — No jer kis feleségem és ülünk a pamlagra, hadd meséljem el neked hogy hol voltam az éjszaka?

Sasa engedve a kérésnek, férjével a pamlagra ült, aki átkarolva őt, újból kérdezte:

— Haragszol még reám Sasa?

— Nem, egy cseppet sem már!

Verseggin megcsókolta Sasát és bár az asszony utálta őt, mégis némán tűrte csókjait.

— Látod édesem — szólt ismét a rendőrkapitány — mindennek csak a nehéz szolgálat az oka. Annyira ideges lettem már, hogy néha azt sem tudom, hogy mit beszéljek! Hallgas csak ide, hol voltam ma.

— Figyelek!

— Először is Stersinbe mentem, ahol azt a kutya parasztot tartóztattam le, aki az adó befizetését megtagadta és urunkat a cárt gyaláztta. Onnan azután Lodowba mentem, ahol egy kofa gyilkosa után kellett kutatnom, akit körülbelül egy évvel ezelőtt gyilkoltak meg, de akinek gyilkosát ezideig nem tudtuk megtalálni. Végre pedig Saninba mentem, hogy a hercegnő új erdészevel összeköttetésbe lépjek. Hiszen ugy-e tudod, mi miatt édesem? A Nikorov gyilkosság miatt! Az új erdészt Gorkovnak hívják és öreg ember. Holnap reggel ide fog jönni, hogy a gyilkossal szembesítsük, hogy megtudjuk, vajjon ismeri-e?

— No és mit remélsz tőle?

— Nagyon sokat édes Sasám — folytatá Verseggin, — mert ez az ember, aki kezünk között van, mint az öreg Nikorov gyilkosa, nagyon gyanus nekem. Ugy tűnik nekem, hogy az nagyon veszélyes ember, akiack sok más bűn is szá-

rad már a lelkén! Meg kell hát tudnom édes fiam, hogy ő tényleg az-e, akinek mondja magát, mert ha nem az, akkor kutatni fogok aziránt, hogy kivel van dolgom.

Sasa erővel visszatartotta magát, hogy a rémülettől fel ne kiáltson. Amidőn pedig Verseggin ismét magához szorítá őt és megcsókolta, szinte megremegett és gondolatái a fekete lovag felé szálltak.

— Mikép menthetem meg... mikép intézhetem, hogy fel ne ismerjék őt?

52. fejezet.

SANIN VAR ERDÉSZE

A vendég, akit a rendőrkapitány várt, a délelőtti folyamán nem sokkal várattott magára.

Körülbelül tíz óra felé a kapu előtti őrnél egy őszszakállu férfi jelentkezett, akinek ruházata tüstént elárulta, hogy erdész.

Zsebéből egy írást húzott elő, amely Verseggin aláírásával volt ellátva és ennek folytán minden akadály nélkül haladhatott tovább.

Verseggin vendégét, aki Paulovna hercegnő erdésze volt, barátságosan fogadta és szinte megisztelve érezte magát, hogy a környék legelőkelőbb urnőjének egyik szolgáját házában láthatja.

— Szerencsésen megérkezett tehát, kedves Gorkov, — szólt a rendőrkapitány, kezetszorítva vendégével —, no de igyunk előbb egyet és csak aztán menjünk a vizsgálóbíróhoz, aki hivatalában már vár bennünket!

(Folytatjuk)

A beográdi Jugoszlávia vasárnap Zemunban barátságos mérkőzést játszik az ottani Spártával.

Ma kezdődik Budapesten a magyar-német Davis-cup mérkőzés, amelynek sorsolása a következő: pénteken Henkel-Dallos és Metaxa-Gábor, szombaton Henkel, Metaxa-Asbóth, Csikós páros, vasárnap Metaxa-Dallos és Henkel-Gábor.

KUGLI HIREK

A noviszádi Keramit összes játékosait kérem, hogy ma este jelenjenek meg a Bauer-pályán fontos megbeszélésre. — Az intéző.

Közgazdaság

A Prizad veszi át az idén a repcetermést?

A jugoszláv olajgyárak vezetői az elmúlt hét végén Beográdban jártak, ahol a Prizad vezetésével a repcetermés átvételét illetően folytattak tárgyalásokat. Végleges megállapodásra ugyan még nem került sor azonban úgy hírlik, hogy az idén a Prizad veszi kezébe a repcetermés átvételét, még pedig a gyárak által szerződésileg biztosított 240 dináros ár helyett netto 250 dinárt fizetve a termelőknek. A Prizad átvevői mellé egy-egy átvétőt adnának az olajgyárak is s ezek költségeit a Prizad fizetné. A gyárak a Prizadtól egységárban kapnák a repcét és

ezzel megszűnne az egymásköztí versengés a természükséglet biztosításáért.

A szabadforgalom megszüntetésével elejét venné a Prizad a gazdák spekulációjának, kik eddig termésüket visszatartva mindenkor magasabb árat érthettek el, mint arra szerződésük volt. Gazdakörökben a terv nem talált mindenütt nagy lelkesedésre, különösen az idén, amikor a gyenge termés miatt abban reménykedtek, hogy repcéjükért elérhetik majd a 300 dináros árat is.

A vrbázi mészárosok mozgalma a forgalmi adó ügyében. A vrbázi mészárosok, akik évente 54.000 dinárt fizetnek forgalmi adó címén, mozgalmat indítottak aziránt, hogy a forgalmi adót általánosságban fizezhessék. Indokolásukban felhozzák, hogy az eddigi rendszer tetemes mellékkiadást jelent a mészárosoknak, többek között, hogy vágás előtt jószágukat lemérni tartoznak a községi mázsán. A mészárosok remélik, hogy jogos kérelmük megértésre talál a pénzügyigazgatásnál.

Csehszlovákia sertésellátása. A beográdi jugoszláv-csehszlovák gazdasági kamara közlése szerint Csehszlovákiába ez év március havában 6916 zsirsertést vittek be, ezzel szemben 1937. március havában 13.971 és 1936. márciusában 20.885 darab volt a behozatal. Négy állam: Jugoszlávia, Magyarország, Románia és Lengyelország a fő térszállítók s első helyen állt mindenkor Jugoszlávia. Az idén azonban a többi államok megcsappant szállítással mellett feltűnően csökkent Jugoszlávia csehszlovákiai sertéskivitele is, miután 1936-ban még 8.606, 1937-ben 8.379, 1938-ban pedig csupán 3.224 darabot szállított március havában Jugoszlávia Csehszlovákiába.

Németország részére katonai célra alkalmas lovakat vásárol egy bizottság. Kikindáról jelentik: A szerdai nap folyamán Kikindára bizottság érkezett, amely a Bánátban Németország részére katonai célra alkalmas lovakat vásárol. A bizottság Bánátban többszáz lovat szándékozik vásárolni. Eddig közel száz lovat vett meg a bizottság. Különösen nonius fajta lovakat vásárolnak elsősorban. A nagyszámu lóvásárlás miatt az árak igen magasak és tartottak. Eddig 4000, 6000 és 7500 dinárt is elértek egy nonius lóért.

Mire használhatjuk fel az összegyűjtött cserebogarat? A cserebogaras esztendőben igen nagy tömegű cserebogarat kellene összeszedni, ha a cserebogáritást rendszeresen végrehajtanák a gazdák a saját érdekében. Egyes vidékeken, hol saját kárunkon már szomorú tapasztalatokat szereztek a gazdák, jól szervezett cserebogáritás folyik és sok-sok métermázsa cserebogár kerül be összegyűjtve. Ezt a sok cserebogarat rendszeren elássák nagy gödrökbe és ott elporlad az idők folyamán anélkül, hogy valakinek haszna lenne ebből a sok bogártetemből, pedig meg'ehető értékét képvisel. A cserebogár, mint nitrogéntrágya nagy értéket képvisel. Erre a célra a leforrázott és így megölt, vagy szénkéneggázzal elpusztított cserebogarat mésszel rétegezve gödörbe hányjuk és azután ha összeérett, újra kiszedve, nitrogéntrágya helyett használjuk fel a gazdaságban. Minden növény meghálálja ezt a trágyázási módot. Az összegyűjtött cserebogár jó téli baromfieléség is. A megölt cserebogarat szellős padláson, vagy szabadban megszáritjuk, azután így, vagy megőrölve elraktározzuk. Télen korpával, darával keverve adjuk a cserebogárlisztet a baromfiaknak. Ezek az ilyen takarmányozás következtében télen is jól tojnak, mikor a tojás a legjobban értékesíthető. Cserebogárszáritásnál arra ügyeljünk, hogy az a szárítás közben meg ne penészedjen, mert a megpenészesedett bogarak értéktelenek takarmányozási célra. Ezért kell a cserebogarakat szellős helyen szárítani, hogy a gyors száradás következtében ne legyen ideje megpenészedni. A száraz cserebogarat is szellős, száraz helyen kell elraktározni a felhasználásig, nehogy ekkor penészesedjen meg. Sem a cserebogarat, sem a cserebogárpajort disznóval etetni nem szabad, habár igen szereti, mert ezekben él a nagy bélszékely, azaz beleiben gyulladást idéző élő, ami a sertés életébe is kerülhet.

APRÓHIRDETÉSEK

egy hetköznap, mint vasárnap egy szó 1.- dinár, NAGY BETUS 2.- dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12.- dinár. Hirdetéseket a másnapi lapra délután 3 óráig, szombton déli 12 óráig vehetünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli

LUXOR KINO - Noviszád

Mától kezdve Kálmán Imre világhírű operettje

Csárdáskirálynő

Főszereplők:

EGGERTH MARTA, Paul Kemp, Paul Hörbiger

Következő filmünk: Modern idők Főszereplő Charlie Chaplin

Még ma is könnyebben és jobb állást nyer

aki mérlegképes könyvelővé képeztetni ki magát. Tanulni szándékozóknak kérjenek prospektust:

BORBÉLY LAJOS könyvszakértőtől. Noviszád, Póstaftók 75. Lakás: Fruskogorszki put 14 (Strand ut)

Városi Mozi - Subotica

Csütörtöktől—vasárnapig

A francia filmművészet legulabb, milliós költség-gel készült remeke

Szentpétervári fehér éjszakák

A realitások, a pikantéria poetikás és hangulatos filmje

TOLSTOJ LEO művének motívumai nyomán

A főszerepekben

Gaby Morlay, Pierre Renoir, Jean Jonnel és Edmondé Guy

Kisérőműsor:

Fox híradó és színes rajzfilm

ELADÓ

Eladó Noviszádon a Temerini uccában egy 600 négyszögöles telken épült lakóház, raktárral, ólakkal és istállók-kal, nagy kerttel 275.000 dinárért. Ingatlanforgalmi iroda, Noviszád, Kr. Petra II. 26. 3233

KERESLET

Hivatalnok szerb, német perfekt azonnali belépésre kerestetik. Vadász Béla, N. S. Vilsonov trg 8. 3219

Úgyes ügynököket (nőket) magas kereseti lehetőséggel azonnalra keres Radó Lux. Kr. Aleksandra 24. 3224

KÜLÖNFÉLE

DR. FILIPON CREME

a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben 12.—, vidéken 14.— dinár. Apoteka Kűchler, Vrsac. 2474

Öreg ólmot veszünk a legmagasabb napi áron. JUGOALAT, Zselyezniczka 91., Noviszád. 3020

SZEPLŐJÉT garancia mellett 10 nap alatt eltünteti Femina krém. Száraz, vagy zsiros 20.— dinár. Tiszta, fehér arcbőre lesz. Parf. Balog, Sztári Becsej. 3117

SULFOTALC koloidkén gyógypuder, a fénylő zsiros arcbőrt napok alatt hamvassá, üdévé teszi. Orvosok ajánlják. Kapható szaküzletekben. Postán szétküldi 25.— dinár ellenében Blum gyógyszerár Szubotica, főpostával szemben. 6

FRISS, ÉLŐ

Iudasi ponty és palicsei kárász

naponként kapható Szuboticán Matagutszki Gyutánál a halcsarnokban

Reggeli Újság

Uredništvo i administracija Szerkesztőség és kiadóhivatal: Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50. Telefon: 21-37, éjjel 20-58. Felelős kiadó: Andréa Dezső. Előfizetés: Egy óra 28.— dinár (kihordó útján 30 din.) Három óra 80.— dinár (kihordó útján 85 din.) Félévre 160.— dinár (kihordó útján 172 din.) zslai svakodneвно Megjelent napon Post. čekovni račun — Postacsekkiszámla: Zagreb, 46.692

Ha olcsón akarja

árúszükségletét beszerezni, látogassa meg

Ivics Alekszandar

divatárúháza, Szuboticán

májusi olcsó vásár

alkalmával

Keresse fel üzletemet vételkényszer nélkül, győződjék meg raktáram óriási választékáról valamint áruim olcsóságáról